

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De auro et argento legato

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

a Deueniretur ad estimatione ad de no. p bar to. i tractatu alimeto. z i cōsi. icip. q. dā sibi filiof heredes. b Alimētis debitis. add bar. i. d. l. alimentis. C. d. trāfac. z ponūt alig moder. i. c. ex pte. d. trāfac. hūc tex. p fin. alleg. Ro. i repe. auē. similit i. ii. col. C. ad. l. fal. z i. v. car. d. Estō. t. add. l. q̄stū. i. prim. qd̄ ibi bar. d. le. iij. e. p̄sio vi def. Quis di cas p̄s. et istis add qd̄ dīc glo. i. l. hac lege. C. d. p̄t. sacro. Kri. li. xij. h̄ qd̄ si statutu dicit q̄ ab h̄e res a ciuitate si gaudeat p̄uilegio ci. uis tñ onera si suportēt si aliq̄s abest a ciuitate z in eadē p̄mane ant pater uel fr̄es uel co/ gnati q̄ suportēt onera ciuiū: q̄ talit gaudebit p̄ uilegio: h̄ sit ab h̄o. ita no ta. dicit bar. i. l. cū scim? C. d. agri. et cēsi. li. xi. ubi oino uis qd̄ ēt ibi subdit z istis adde bar. i. l. i. s. i. d. li. agno. z i d. l. q̄stū. de le. iij. z qd̄ di cas p̄s uis ēt bar. i. l. in duob. ad fi. j. d. du. reis. z q̄t modis q̄s dicat ab h̄e uel p̄s. uis p̄ pau. d. li. a. i. clem. cā. d. elec. z q̄ dixi post bar. i. l. p̄s. s. d. pcurat. ADDE q̄s dicat ab h̄e z p̄s bal. cō/ si. cccclxij. z. iij. libro.

similia. tunc ipsa spēs debet peti nō eius estima tio: ut. l. nulli. C. de ero. mi. anno. li. xii. nisi pro pter moram deueniret ad estimationē iuxta ma teriā. l. uinū. s. si cer. pe. z bec lex loquit in alimē tis debitis ex testamēto. C. Quero qd̄ in alimē tis debitis iudicis officio: ut a patre filio. Rū. si quidē filius alimētavit se suis operis uel fuit sibi donatū nō pōt repetere: qa tunc pōt petere ali mēta a patre qui non habet unde se alat: ut. l. si quis a liberis. s. si uel parens. s. de li. agnosc. Sed si accipit mutuo ut se alat cōpetit actio mu tuati: ut. l. si. s. de in rem uerso. Et hoc in alimē tis debitis iure sanguinis. Sed in alimentis de bitis iure seruitū z oparū: ut in uxore ē uidēdū an uxor stetit in seruitū uiri uel non: z si non ste tit an stetit per ipsam uel per uirū h̄z no. per dy. in. l. si cū dotē. s. sinaut in seuisimo. s. so. ma. de quo per Ly. in. l. qd̄ i uxore. C. de ne. ge. C. No. ex isto. s. q̄ possuz petere in uno libello alimēta preterita z futura. pro hoc. l. i. C. de fideicō. z. l. non quēadmodum. s. de iudi.

Ab heredibus. Tempus eta tis grauari ad iectū grauato in dubio cōditionē facit. h. dicit. C. Op. q̄ tempus certe etatis faciat cōditionē z ut. l. si ita scriptuz. de manu. te. Glo. remittit ad. l. i. C. cōia de le. z ibi sol. Ja. d. are. q̄ ibi erat ce r tum q̄ testator uolebat facere diē. diuinare est. q̄ re dic q̄ hic apponitur tempus grauato ibi ho norato. rationem huius uide ut dixi in. l. si cui le getur. s. de le. i.

Ex. s. sequenti. C. Statutu punitēs dante opem ad maleficiū in tantum quātū principales si principalis cōfes sus est delictū: z ob id minorata est pena. an dās opem debeat puniri s̄m q̄ statutū d̄sponit uel h̄z penam minoratam principali.

Posthumis. Diminutio legato rum relictoz i testō nō pertinet ad legata nec ad alimēta relicta i co dicillis uel i tabulis pupillaribus. h. d. C. Op. q̄ ista clausula referat ad oīa relicta. s. ut. l. talis scriptura. in fi. cum se. s. de le. i. So. h̄ speciale fa uore alimentorum. C. Op. q̄ referat ad ea que sunt relicta in codicillis: ut. l. talis. in fi. s. allega ta. So. ibi simpliciter dixit que legauit. h̄ dixit q̄ legauit i codicillis. C. Alitro no. ibi idē q̄stū zē. ad. q. diē statutū q̄ dās opē uel auxiliū i malefi cio p̄dēnet i quātū p̄cipalis deliquēs. mō p̄nci palis delinquēs d̄z cōdēnari i cētū. h̄z p̄ p̄fessio nem fit diminutio tertie partis. modo queritur in q̄tum debet cōdēnari dās opem uel auxiliūz Et uidetur q̄ in centum: quia in eo ratio cessat quare principalis cōdēnatur in minus: z idem dico in augmento si propter aliud debet pena principalis duplicari q̄ non duplicabitur i dās te opem uel auxiliū: qa causa propter quam p̄nci paliter debet duplicari cessat in dante opem uel auxiliū: ut. l. is cui opem. j. de furtis.

Libaria. Non impleto onere de mo rando i certo loco libertus relicto priuatur. h. d. Ratio dubitandi i isto. s. fuit q̄ onus morandi in certo loco uidetur con tinere speciem seruitutis. unde in alio q̄ i liber to nō ualebit: ut. l. titio. s. i. de condi. z demon.

Ex. l. sequenti. C. Clericus absens p̄ negociis ecclie: uel supio ris d̄s p̄s: ideo debet h̄re fructus prebende.

Estamento. Absens p̄ pter nego cia testatoris ut presens debet alimēta

percipere. h. d. Possumus in ista. l. dicere in ta li questione canonicus non residens in ecclesia non potest habere fructus. quid si est absens p̄ pter negocia ecclie. Uidetur esse presens per istum tex. z extra. de de. non resi. c. ex parte. C. Sed quid si est absens non propter negocia ecclie sed superioris uel presidis. uel clericus propter negocia pape. Lerte uidetur idem: qa presens uidetur: ut. c. ad audientiam: z. c. cum dilectus. extra de cleri. non resi.

Tichus. Dispositio genera lis n̄ refert ad ea d̄ quibus circa eandem causam speciali ter est prouisum: z legatorum prestatione gra uari potest legatarius singularis. h. d. C. Op. de. l. titia. s. qui marco. s. de annu. le. ubi debet habere utruq̄z. Dy. in. c. generi. de re. iur. lib. vi. sol. q̄ illud loquitur quando legatuz respicit di uersas causas h̄ respicit eandēz. ita etiaz dixi. s. .e. l. alimenta. s. basilice. Sed ista so. uidetur cō tra istum tex. qa h̄. x. aurei simpliciter legati fue runt. ideo Ro. subaudit hic. l. pro alimētis. sed certe idem si non dicatur pro alimentis: qa raci te intelligitur quando legatur pauperi: ut. l. cuz bi. s. cum in annos. s. de tranfac. z glo. s. e. l. li bertus. s. posthumus: z sic habes q̄ clausula ge neralis non refertur ad ea de quibus specialiter est prouisum z tacite. C. Quero in quo consistit ista benignitas. Dicit glo. de iure antiquo non poterat a legatario legari. quod nō uidetur bñ dicēdū per. l. i. s. de leg. i. ubi per oīa exequata sūt legata fideicommissis. Jac. de are. dicit q̄ be nignitas cōtingit in hoc qa cōtubernali z liber tis de quibus supra dixerat nō reliquerat liber tatem exp̄sse: z tamē cōtinetur appellatiōe liber torum: ut i tex. ibi qui deide zē. z ibi: itē cuz zē. Itē i p̄n. l. est vna glo. q̄ incipit si legauit eadē st̄ cho. d. l. dicit imo cōtubernali z liberis. als idē p̄tineret sequēs legatū qd̄ p̄cedēs sp̄ale: qd̄ no.

Titia. Cum finit legatū: tūc finit on^o le gato adiectū: nisi aliud de uolūta te testatoris appareat. hoc dicit.

Mater filio. Legatū alimētoz nō casum contingentem in personam eius in quem specialiter est collata. hoc dicit. dic ut dixi. s. e. .l. gaio. s. i. perator.

Diarius. Glo. dicit q̄ hic ē duplex l̄sa z tene: ut glo. dicit z tenet.

Um alimenta. Si ali mēta simpliciter reliquūf debēt arbitrio bo ni uiri i spectis cōditionibus h̄sertis. h. d. s. una ex bis circūstātiis habuistis. s. e. l. cū un^o. s. fi. f. de charitate. C. Dicit hic ex facultatibus h̄f di uatis. quero quomodo hoc debz intelligi an be res debeat uendere proprietatem si fructus nō sufficiunt. Respondeo non debet uēdi proprie tas. sed s̄m q̄ritatem fructuum debēt alimenta prestari: ut. l. i. perator. j. ad treb.

Qui fratris sui. Cui relictu est nō pōt petere legatū nisi h̄f dez liberet: quo omis so doli exceptiōe repellitur. hoc dicit.

Legatus. De ultio casu dic ut dixi. s. e. l. iij. idē est alimēta relinquere z grauare herē dem aliquem educare. hoc dicit.

De auro z argento legato. Rubrica.

f. Uj ali c. mēta. limita bāc. l. fin. in casu. l. si un^o. s. alimēta. s. eo. g. C. Debz uē di p̄prias an q̄n relin. quūf alimē. ta z fructus si sufficiunt debeat p̄be. tas uēdi. uis qd̄ dicit i. l. si na. s. ubi it. C. de bo. q. li. z i spē an. ge. z imo. in. l. nēfent. in. fi. j. d. re iu. z uis bar. in. l. si cū dotē. s. sinaut i se uisimo. sol. ma. p. age. z imol. q. pau. de ca. i. l. ni. bil. d. leg. i. z uis ad mate ria. age. i. l. i. pator. j. ad treb. ubi diē se p̄soluisse una cū bal. z uide ibi ro. q̄ limitat sua dicta: ut ibi p̄cū. z add i simili bar. in. l. luti. s. e.

C. De auro z argento le gato. p̄ca.

Si ali mēta

Cui relictu est

De ultio casu dic

Rubrica.

¶ Alii uestimenta

s Legato generis derogat p legatus generis subalterni uel speciei: et genus restringitur: ut non contineat speciem de qua sunt alia idiuidua nominata. h. dicit. concordat cum si. huius legis. l. heres meus. §. i. s. de le. iii. et per Dy. in. c. generi. de reg. iur. li. vi. et per glo. in. l. quesitum. §. pe. s. de su. in. fru.

Ex. §. sequenti.

CAn debens florenos possit soluere i sextinis et contra.

¶ Qui certum. Qui debet pondus argenti in genere liberat dādo estimationē sec^o si debeat certa species. hoc dicit. concor. j. e. l. cum certum et l. cum aurum. **C**Op. de. l. paulus. j. de so. Due so. sunt in glo. una q^o est speciale fauore ultime uoluntatis. Alia sol. est: et uera q^o hoc est uerum si soluitur pecunia ere non contaminata: quia si debes mihi certum pondus argenti ad ligā perusinam si uis soluere pecuniam argenteam eiusdem lige certe admitteris. sed si uis soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos tunc nō admitteris: et hoc placet per tex. in. l. i. C. de fabri. li. xi. et de can. fru. ur. ro. l. i. e. li. Item placz ista so. per rationem. uos scitis q^o quando sit pecunia de argento debet fieri: ut sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia. unde expensa euidendi debet fieri de publico: ut dicitur in. l. i. s. de contraben. empr. Licet Inno. dicat contrarium et non bene in. c. quanto. extra de iur. reur. cum ergo sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia nihil tibi nocet. ergo admittitur solutio: ut hic: ibi si eadem et c. Et per hoc dico q^o ille qui debet centum florenos non potest soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos: et ille qui debet centum libras ad pecuniam minutam nō potest soluere i auro: ut grosis et hoc est de iure. sed de cōsuetudine pro pecunia minuta soluitur aurum et argentum et eō uerso: que consuetudo in hoc est seruanda: ut l. imperatores. s. de contraben. empr. et glo. in. l. si quis argentum. C. de do. dixi in. l. paulus. s. de sol. **C**Altimo glo. hic tangit an aliud pro alio solui potest. Dic ut in. l. ii. s. si certum petatur.

Ex. l. sequenti.

CStatutum disponens q^o intrans palatium capitanei soluat tantum. si aliquis intrat tempore quo capitaneus non est an debeat tm soluere.

¶ Uti tibi. Verba futuri temporis restringuntur ad tempus mortis: ut ultra non extendantur: et oratio respectiua deficit deficiente persona uel qualitate eius. cuius respectu profertur. h. d. uf qz ad. l. scia. **C**Oppo. ad si. q^o istud uerbuz significatiuum qualitatis nō attenditur: ut l. melia. in prin. j. eo. ubi postq^o subest substantia non uidetur requiri q^o sit uxor. So. ibi uerbū puero fuit adiectum p modum demonstrationis cui defectus non uiriat legatus. h. uero per moduz cuiusdam conditionis. dixi enim que uxoris ei^o causa parata erant et c. et sic est relatiuum quod facit conditionem: ut l. stichum. s. de leg. i. que conditio debet impleri in forma: ut l. qui heredi. in prin. et l. meuius. j. de condi. et demonstr. **C**Item oppo. de. l. si ancille. j. de condi. et demon. So. illa qualitas non potest ibi uideri repetita in conditione: quia ancilla non potest nubere. unde sola substantia uidetur repetita non

qualitas. **C**Facit illa. l. ad questionē dicit statum q^o si nobilis intraverit palatiū capitanei soluat tantū. pone q^o ibi nō est capitaneus et nobilis intravit an teneat. **C**Idem q^o nō: qa ubi nō est capitane^o nō d^o palatiū capitanei. ar. hui^o. l. tñ hñ firmo. p uero: qa illa sba ponit i statuto p modū demonstratiōis. h. s^o p modū cōditiōis.

¶ Xori. Hāc legē sūma cū pceden

u so q^o diuertit nō uidet ei^o cā paratū. **C**l. Dy. et oēs dicūt q^o lex pcedēs itelligit hz istā. u dete si testator legauit p sba futuri tps: q^o eius cā parata erūt. tunc inspiciat tps mortis. vñ tpe mortis o^o q^o ipa sit uxor. vñ si diuertit bona grā uel nō desinat cōditio relicti: qa nō est ei^o cā paratū: ut dicit i fi. l. Sed i hac. l. testator legauit p sba pntis tps: ut lego q^o ei^o cā parata sūt: tūc si ē uxor tpe testis suffic. vñ postea diuertit. distigui m^o ut^o diuertat bōa grā ul n^o: ut sciam^o ut^o uolūtas sit mutata: uel nō: et ita loq^o hz ista ē uiras.

¶ Am quidam. Hic pōi

c tur sba^o legasset q^o ē tps pteriti plusq^o perfecti vñ excedit tps testis: ut j. e. l. si ita. **C**Alii quero quō porrigat ad tps mortis. **C**Rūdeo ista sba q^o sūt mōi opratiui et subiuctiui: ut eēs et fuissez et similia hz sint tps pteriti: tñ trahūtur ad tps futurū. Ita no. i. l. q^o rome. j. de sba. obli. pba^o i. l. si debitor. §. uerisimile. s. de cōtrabē. emp. et l. cuz certus. s. de ui. tri. et oleo lega.

¶ Eia. Solutio legati et trāslatio in

s aliā spēm facta a testatore legatum extinguit. h. d. **C**Mo. q^o dū species transit in suū materiātū censet eē alia spēs. **C**Oppo. dicit hic q^o trāslatio i aliā specie extinguit legatū. **C**ōtra de. l. seruū filii. §. ii. s. de le. i. So. ut ibi. **C**Itē oppo. de. l. fideicomissa. §. si rez. s. de le. iii. **C**lo. nō soluit. tu dic q^o ibi res legata extabat. h. uero desit extare: qa facta ē aliterius accessio: ut patet in fi. l.

¶ Alius. Legatum per q^o ciui

l rati querit aliquod ornamentum ualeat. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

CVerba presentis uel preteriti tps an trahantur ad futurum: ibi. Et pro. Et qñ sba pferunt indiffinitē sine tpe ad q^o tps pferri debeāt: ibi. **C**Secūdo. Et an si testator dicat lego oēs res meas q^o sūt et reperiri possunt perusii. si superuiuat et alia bona acquirat an illa ueniant legato: ibi. **C**Pro declaratione. Et an cū testator dicit si nō ualeat et c. ualeat oī iure quo meli^o ualere pōt ope ref i natiuitate posthumi ignorātis pteriti: ibi. **C**Quero. Et quid si dixit si nō ualeat iure testis ualeat saltem iure codicillorum: ibi. Sed quid. Et si testator leget uestes suas uxori si ille cōsumatur uel sint corrupte et fiant noue. an ueniat i legato. similiter de frumento legato si illud corrūpatur et d nouo ponatur. an illud debeat: ibi. **C**Pone. Et an si testator leget podere q^o habet i tali loco si postea acquirat ibidem alias possessiōnes. an ille cedent legato uide in fi.

¶ Ita esset. Legatum sim

s pliciter et indefinite prolatum ad tempus testamēti refertur. h. d. vel sic. **C**Nomina possessiua meū tuū suum: presens tempus significāt. hoc dicit. **C**Nota tex. ibi: hac demonstratiōe et c. **C**Op. C. que res pt. ob. poss. l. fi. ubi ueniunt futura. **C**Dicit glo. so. ut ibi. Tu dic q^o ibi tractatur d mo dico uel nullo preiudicio: quia semper tātūdes

b Uzg.
c dā ista
.l. pōt
aliter itelligi
ut dixi post
bar. i. l. si ita
sm pe. j. eo.
c Eia.
s No. q^o
uide
oīno bar. in
l. pater d le.
d Ita
s cēt. vi.
de bal.
i. l. oia pūlle
gia. de epi.
et cle. Quid
si q^o fecē duo
testā. urd tex.
i. l. aurel^o. §.
testō. d libe.
lega. et limi.
ta istā. l. per
tex. i. l. credi
tor. §. gaio.
d lib. leg. et p
ro. no. cecit
xx. et c. Et h
mita ubi v
teref fauor
istitu. et testa.
p. l. pl. s. de
lib. et posth.
et ibi bar. Et
ad practica^o
et declaratio
nē hui^o q^oro
qd si testōr
dixit lego
meū. ff. no.
uum. et mor
tuo testato
re legatari^o
illud petit. et
heres die su
it q^ostū post
testm q^o p
babit. et uide
no. p ro. i. l. i
illa. d v. obl.
cui add bal.
i terminis i
.l. fi. §. fi. C.
de appel. et d
h pnoie me
um uide ali
qua no. per
bal. post ali.
os i. l. i. s. de
sta. homi.
ADDE an.
ge. cōfi. cclx.
in. ij. col.

nn iij

¶ Tribi
q oppo.
plene
p bar. i. l. ex
fō. i. ij. col.
d uul. et pu.

a C Dic sic. an vba pntif z pteriti excedat ad futura vid bar ro. i. l. certa forma. d. u. re h. li. r. et ad qd no. gl. Barto. z imol. i. l. talis scriptura d leg. i. z ad de no. p. do. cto. i. cle. l. l. teras. de re. scrip. z i. c. fi. na. c. ti. i. an. qd: z ibi etiā hēf qd pteri tū trabat ad futura. z qd d pterito ip facto. vid i. l. si debitor. s. uerisimile. p. bar. d. sben. ep. z i. l. vbu opertebit. d. vbo. signi. z istis ad bal. no. in. d. l. si ita scripsisset d leg. ii. z qd si alio renū ciat pūlegi. ta. dic qd nō uidet renun ciare futuris scdm ag. i. l. i. ff. sigs in ius uo. si. ie. ADDE qd vbu pōt ad pns z futu. rū trahi ad qd sit trahen dū ro. cōfil. . cccxxij.

b C Inter ge nerale z uni uersale. In y ter vniuersa le z generale ē differētia. z istā distin ctionē ē in effectu pōit pe. de bellap tica i. l. gre. ge. d leg. i. p. Ly. z doc. i. l. fi. C. q. res pigno. unuz addit pet. in. d. l. grege. q. qd p vba vniuersalia seu indefini ta sit disposi tio pūdicta lis z nō po. terat sciri qd rū pūdictuz poterat i fu turū afferre si cōpbedūf futura: ut h. z. l. medico. j. e. tū fallit nisi i qntio il lius fuerit i choata tpe dispositiois qa illa cōp. hēdit allegat. l. cū qdā. s. eo. qd tene menti. sed s. distinctionē

soluēdo debitor liberatur: z creditori prodest. hic uero esset magnū preiudiciū. C. Op. j. e. l. filiam. So. ibi erat uerbum futuri temporis. l. re feruentur: ut ibi pater. C. Op. d. l. vxori. s. testa mento. s. de le. iii. z. l. bis uerbis. eo. ti. So. imo concordat cum ista: ut ibi pater. C. Op. de libe. le. l. aut facta. s. ex testamento. Respō. cōcordat C. Op. de. l. i. in fi. z. l. si quis societatem. s. p so. cio. ubi quis facit societatem omnium bonoruz z intelligitur de futuris. Sol. ibi ab initio non i. cumbebat magnum preiudiciū: quia quis po. terat tantum lucrari z tantum perdere. secus si posset alterum eorum. l. perdere z non lucrari. C. Op. de. l. quotiens. s. fi. s. de usufru. Glo. nō soluit. dic qd ibi extrabat area que est maxima ps domus. C. Op. de. l. cum pater. s. fidei here dū. s. de le. ii. So. ut ibi. C. Op. de. l. ex hoc edi cto. s. i. s. de alie. iu. mu. ca. fac. So. glo. illud ue rum quo ad illud edictum tu dic qd ibi fuit usus uerbo futuri temporis. hic uerbo presentis tem poris. C. Op. de. l. placet. de li. z pos. So. ibi fuerunt uerba indefinita que comprehendunt futurum tempus als dispositio esset nulla. h. ve ro cessat ista ratio. C. Op. de. l. mela. s. sed si ali menta. s. ti. i. So. ut ibi: quia ibi contingit varia tio circa idem uel circa id quod habet loco eius dem. C. Op. de. l. tutoribus. s. de testa. tu. So. ibi fallit propter dictionem tunc que extremita. tem temporis significat. C. Op. de. l. si ita quis. s. de leg. ii. So. ibi est uerbum potest: quod est extensiuum: ut ibi. Et pro declaranda. l. ista z glo. z pro declarādīs occurrētibz quotidie d duobus est uidentium. primo quando proferū tur uerba presentis tēporis uel preteriti an por. rigantur ad futura. Secundo quando proferū. tur uerba indefinita sine temporis expressione ad quid debent referri. Circa primum dic sic. aut uerbum presentis temporis profertur a le. ge aut ab homine. Primo casu uerbum presen tis temporis refertur ad futura: ut. l. i. s. de cō. di. ex. l. quia. l. semper loquitur: ut. l. arriani. C. d. hereticis: in omnibus autenticiis que incipiūt. sed hodie. Fallit si lex contineret remissionēz de lictorum: tunc enim ad futura nō trahit: ut. l. cū lex. s. de legib. Si uero profertur ab hoīe. aut est uerbum potest z comprehendit futura: quia est extensiuum: ut. l. si ita qs. in pn. s. de leg. ii. Aut est aliud uerbum: z tunc aut cōtinet illud quod dependet ex mera uoluntate defuncti z trahitur ad futura: ut. l. talis scriptura. in prin. cōiūcto. s. fi. z. l. se. s. de le. i. Si uero nō depēdet ex mera uoluntate defuncti: z tunc aut uariatio in futu ro consistit circa eandem rem uel que habeatur loco eiusdem ex dispositione defuncti z porrigi tur ad futura: ut. s. ti. i. l. mela. s. i. z. j. ti. i. l. fi. in fi. aut contingit circa res separatas: z tūc aut tra ctatur de modico preiudicio z porrigitur ad fu tura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. aut tractatur de magno preiudicio: z tunc ad futura nō por. rigitur. ita loquitur hic: z. l. si stipulatus. s. cum stipulamur: z. l. si a colono. j. de uerbo. obli. z. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. cuz similibus. Fallit p. pter dictionem tunc: ut. l. tutoribus. s. de testa. tute. Item fallit si illa res eēt de accessionib. pri marum rerum: ut. l. fi. s. fi. j. ti. i. Secōdo ē uiden dūz quando oratio profertur sine tempore ad quod tps referatur. Et tunc dic aut ē oratio uni uersalis: aut generalis: aut particularis: aut īde finita. Primo casu quando ē uniuersalis: ut qū ponitur nomen collectiuū de sui natura: ut grex peculium z similia: z tunc porrigitur ad futura:

ut. l. grege. s. de leg. i. z. l. peculium. s. de leg. ii. Ratio quia futura uidentur de accessionib. pri me. Si uero oratio est generalis: ut quando ap. ponitur aliquod signum: ut omnes res meas: uel uniuersas res meas que sunt ī tali uilla. simi lem distinctionem facit glo. inter generale z uni uersale. l. i. s. de eden. z isto casu ad pns tps re stringitur: ut. l. fi. s. i. s. de le. ii. z. l. si tibi manda uero. s. is cuius bona. s. man. Fallit si de modico preiudicio tractatur: ut. l. in fin. C. que res pi. ob. pos. z ibi glo. hoc dicit. z. l. i. in fi. z. l. sigs societatem. s. pro socio. Si uero est oratio parti cularis uel legatum est particulare: ut quia lega tur aliqua res seu species z tunc siquidez legat totus fundus ueniunt futura que ipsi fundo ac cedunt: ut si aliquid adiungatur: ut. l. quod i re rum. s. i. s. de le. i. Sed contra predicta uidetur glo. de usufru. l. quotiens. s. fi. So. dicit illā ma le dicere: z non allegat bonas leges. C. uel ue rius dic qd bene dicit: quia refert an ex cōtractu uendantur uel ex delicto publicentur omnia bo na: quia intelliguntur presentia tantuz: ut. d. s. is cui bonis: z no. in. d. l. fi. C. q. res pig. ob. pos. aut in testamento: z tunc aut quis legat omnia bona simpliciter uel usufructum omnium bono rum: z tunc ueniunt futura: ut. d. l. quotiens. s. fi. ratio quia tunc uidetur legare substantiā seu hereditatem: ut ibi pater: z. l. nam quod. s. fi. cū. l. se. j. ad trebel. z sic magis uidetur oratio uni uersalis qd generalis. Item si diceret simplici ter omnes res meas zc. ut. d. l. nam quod. s. fi. Si uero diceret omnes res que sunt in tali uilla uel omnes res meas mobiles: z sic non intelli get d tota hereditate: tunc refertur solum ad p sens tempus: ut. d. l. fi. s. i. s. de le. ii. z quod no. i. d. l. fi. C. que res pig. ob. pos. Si uero legat ps tunc non uenit quod postea adiūgitur: ut. l. ser. ui electione. s. fi. s. de le. i. z ibi no. Si uero est oratio indefinita: tunc siquidem tractatur d mo dico preiudicio comprehenduntur futura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. Si uero de magno preiudicio tractatur. tunc aut per disponentem qui indefinite locutus est potuerunt preiudici oia futura z ad futuram extenditur: ut. l. si seruitus. de ser. ru. pre. nam ibi potuit ab initio preuide ri qd lumina domus poterat habere. si uero non potuerūt preiudici que futura erant: tunc futu ra non ueniunt: ut hic cum similibus. quod itel ligo si aliquis reliquit bona que habet in tali lo co. secus si bona simpliciter: ita qd posset intelli gi de tota hereditate: ut. s. proxi. dixi. Itēz hec uera nisi in casu. l. si cognatis. j. de re. du. quod dicit ut ibi dixi. Pro declaratione eorum que dicta sunt quero quod dixi qd uerbum potest lz sit presentis temporis trahitur ad futura. pone qd testator dixit lego omnes res meas que sunt z reperiri possunt perusii. deinde testator super uixit z multa alia acquisiuit. queritur an futura ueniant. Et uidetur qd non per istam. l. contra rium uidetur propter uerbus possunt quod est extensiuum. tamen de facto respondi qd futura non ueniant: quia illud quod dicitur qd uerbus potest est extensiuum est ueruz eius ad quod re fertur. h. uero refertur ad uerbum reperiri non ad uerbu res. unde est sensus. lego omnes res meas qd sunt in presenti uel possunt reperiri nūc siue in futurum. non autem refertur ad existiēti am rerum z sic extendit actum reperendi nou actum habendi. Item dicit glo. in simili in. l. fi. s. i. s. de le. ii. in glo. super uerbo cōes. pro hoc facit: quia uerbum debet declarare illud ad qd

bar. h. dicen tif qd vba ge neralia refe rāf ad tps te stamētū uide tur tenere tmo. i. d. l. fi. s. i. z ibi et p bar. d leg. .ij. z qd si te stator dicit re linq qd hō hō perusij. an uideat le gatū uniuers ale adeo qd post qdta ue niat. uis bar to. i. l. fi. tū. s. d. testa. tu. ul tra h. no. in materia etiā p. l. i. d. l. grege. C. Et ibi no ta. Ad uerū itelligit do cto. i. d. l. ser ui. z. l. i. h. ex toto. eo. ti. si adijctā pno me me alias sec. tū fallit i eo qd ac cretoret p alluionem qa tūc oī ca su accretet fm. l. i. l. grege. eo. ti. z imol. i. l. fi. qd h. z in. l. qd i rex. s. i. ci. l. i. s. h. na. c. fi. ti.

refertur & nō aliud. vt. l. a filio. §. si. s. ti. i. z. j. e. l. si quis legauerit. ¶ Quero scitis q̄ doc. dicit q̄ ad hoc vt illa clausula si non valet iure testi zc. porrigitur ad illū casum quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate debet dici si nō valet vel valet: ut dicit L. y. in au. ex causa. dixi. l. si ita scripsisset. s. de lega. ii. modo dicitur in testō si non valet iure testi valeat iure codicillorum: & oī iure quo melius valere potest. an ista clausula porrigat ad casū quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate propter dictionē potest. Et puto q̄ nō: quia verbū pōt ē extensiuū eius ad qd̄ referf. sed si nō referf ad illa verba: si non valet: sed ponit in dispositione que sequit̄ deficiente cōditione. non aut̄ referf ad illā d̄ditionē si nō valet zc. vns̄ illa cōditio ad futura nō extēdit. si diceret vñ si nō pōt valere iure testi zc. tunc refertur ad futura. ¶ Sed quid si dixi uolo q̄ valeat iure testi uel saltez iure codicillorū. Rñ. vñ hoc dicere si non potest valere iure testi. nā hec dicitio saltē hoc in portat. vt. C. d. co. re. l. ii. Itē hēs hic tex. q̄ si lego tibi vestē meā q̄ ipsiā pñs tēpus. ¶ Pōe q̄ vir legat vxori oēs vestes suas z ille vestes sūt corrupte z alie facte de nouo: vtrū extēdant ad futuras. Et videt q̄ nō: ut hic. z idēz pōt queri de frumēto cōsūpto z alio recollecto. sed dico q̄ si testōr addidisset alīā vestē z prima sup̄esset illa addita nō ēēt in legato. sed si prima ēēt consumpta z alia facta loco prime: ut si habeat pānos quotidianos z sunt cōsūpti z alios fecit loco primorū. tūc talis uestis de nouo facta legato cedit: quia prima uidet. Prio pbat̄ ex theorica supradicta: cū dixi si uariatio cōtingit circa idē uel circa id qd̄ habet loco eiusdē. hoc pbat̄ j. ti. i. l. si. §. si. z. l. filio. §. i. j. de p̄di. z d. z. l. luti. in prin. s. de le. ii. uidet glo. in frumento l. l. fructus. in fi. ultime gl. so. ma. pro hoc facit. l. itēz si fundi. §. seminarios. s. de usufru. qd̄ tenet. Ja. de are. in. l. si seruus. §. qui quinqz. s. de lega. i. ¶ Quero testōr legauit alicui podere suoz qd̄ habet in tali uilla. postea emit ibi aliquas possessiones. an ille possessiones de nouo ēpte cedat legato. Ista questio residet in hoc an legatū poderis sit uniuersale uel generale uel non. z istud uocabulū podere nō reperio in iure nostro. sed reperio significationē uerbi manus. nā dī manus q̄tū quis cū uno pari boue laborat̄ potest: ut in. c. i. ex de cēsi. z. x. colla. si d̄ seu. fuerit cōtro uer. c. i. modo si ē aliqd̄ additū una cū eo qd̄ prius erat. ita q̄ cū illo pōt laborari uenit in legato alias non. dic tñ ut dicam. j. de rebus du. l. i. Ex. l. sequenti.

Ala grāmatica an uiciet instrum: an rescriptum.

Lautius. Verba testōris in dubio debent itel ligi. ita q̄ nō sit in cōstructione peccatū. h. d. C. No. q̄ nō d̄z peccari in grammatica. C. Op. de. l. heres meus. §. i. s. de le. iii. Huius timore dicit Ro. q̄ ista. l. loquit̄ sm̄ rigorez. sed de equitate referf ad oīa. z pbat̄ in quibusdam adiectionibz q̄ Dy. t̄z istā opi. p̄ quo facit tex. dū dicit sm̄ uerba testi zc. Adhibi uidet q̄ ista nō sit bona solutio. primo quia ēēt corrigere istam legē. scōo quia ē p̄tra tex. dū dicit sm̄ uerisimilitudinē zc. z iō dicit q̄ in. l. Fria ē propter signum uniuersale oē qd̄ signū uniuersale ē collectiuū. z lz sit singularis numeri pōt plura cōprehēdere ut. l. uxor. j. e. C. Itē op. z uidet q̄ referatur ad ea ad que nō pōt referri i salua rōne recti sermonis: ut. l. nā qd̄. §. si. s. d̄ penū. le. qd̄ sic pbat̄ur.

qñ pcedūt duo substantiua dz eis dari adiectiuū pluralis numeri: ut. l. cū filio. s. de le. i. in gl. sup uerbo relictis. sed in. d. l. nā qd̄ sūt duo substantiua pcedētia que referūtur ad relatiuūz singularis numeri. So. lz ad duo substantiua possit dari adiectiuū pluralis numeri. tñ bene stat ēt adiectiuū singularis numeri. z ita ē in. d. l. nā qd̄ lig/ de in fi. C. Alterius op. ego uideo qñ precedit masculinū z femininū pōt dari adiectiuum masculini generis z referf ad utrūqz: ut. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. z. s. de testa. tu. z. l. si quis ita. z oēs. ll. q̄ dicit q̄ masculinū p̄cipit femininū. Preterea una dicitio neutraliter posita pōt referri ad oē genus: ut. l. ea tñ. s. de le. iii. Quare ergo hoc istud nomē muliebria non pōt referri ad oē gen. Finaliter dicem̄ sic q̄ hoc cōtingit pp̄ duo. prio qa adiectiuū muliebria bz substantiū sibi per oīa conforme. pp̄ hoc uidet̄ testōr uoluisse q̄ referat̄ ad pcedētia. Preterea p̄riet fauorē ut nō extēdat ad alia: quia fauor dz adhiberi in testis: ut. l. in testis. j. de re. iu. z si qd̄ istoz deficeret putarē debere referri ad oīa. ut si dico lego ornamenta z mūdūz muliebria: qd̄ nō pōt fieri salua rōne recti sermonis. ē uerū sm̄ regulas grāmaticales. sed pōt fieri p̄ quādaꝝ figurā. s. plepsim numeroꝝ: quā figurā hic iuris cōsult. uoluit ponere. iō cauti notari dicit talis cedit oīa iura sua z actiōes q̄ uel quas zc. ut tollat istā dubitationē. simile uidebitis in. l. si. j. ad trebel. qd̄ tene menti. Preterea hic sunt due figure. s. plepsis numeroꝝ: z alia figura generū. quia uestē ē generis feminini z numeri singularis. muliebria generis neutri z numeri pluralis. C. Op. de. l. talis scriptura. s. de le. i. Sol. hic si poterat referri ad oīa salua rōne recti sermonis ibi sic. C. Itē habes hic q̄ illa debēt intelligi sic ut sit bona grāmatica. qd̄ si nō possum ita itelligi: qa notari in grāmatica errauit. Rñ. nō uitiatur instrum: ut. l. ioperator. s. de sta. ho. nisi sit rescriptū principis: qa tūc uitiat̄ pp̄ uitiū euidēs. sed si ēēt uitiū nō euidēs lz sm̄ quādaꝝ subtilitate nō uitiat̄: ut in. c. ad audiētā. ex d̄ rescript.

Ex. l. sequenti. Promissor. l. florēorū an d̄beat soluere sm̄ ualorem promissionis uel solutionis.

Am certuz. No. tex. ibi p̄nti zc. nam posito q̄ sm̄ cōsuetudinē si debeo tibi quattuor libras denarioꝝ possē tibi soluere unū florenū z ecōtra. pone q̄ p̄misi tibi qnquaginta ducatos iā sūt duo āni. mō uolo tibi dare sz estimationē p̄stē. creditor uult sm̄ estimationē quā ualebat floren. tūc tēpore p̄missionis. certe debet debitor soluere sm̄ estimationē quam ualet nūc. ut hic. nisi fuisset in mōra sm̄ formā. l. uinū. s. si cer. pe. dixi. s. e. l. i. in fi.

Autus. Nō itelligit cā uxoris paratū qd̄ ipsius z alteri cā parat. Itē falsa demonstratio legatū generis restringit. sec̄ in legato certe sp̄ei. itē qñ disiuctiua cadit inter gen. z sp̄em accipit p̄ p̄iūcta. h. d. C. No. tex. ibi: qa certo corpore zc. cōcordat. l. demonstratio. de cōdi. z de mō. C. Op. de. l. alimēta. §. si. s. ti. i. z. l. si qz seruos. s. de le. iii. ubi si aliqz legat suos suos uideatur legare cōes. ita hic uideat̄ legare ea q̄ usus cōis cā parata sūt. So. in legitibz p̄trariis uerbū suoz referf ad dñiū uel quasi qd̄ recipit diuisionē. iō cedit legato p̄ ea parte p̄ qua suus ē. hic uero referf ad usū qui nō recipit diuisionē: ut. l. usus pars. s. de usu z ba. z iō nō p̄nt ei accōmo

Zau.
p̄ tuos.
refer
rf ad oīa. ad
de quod no
ra. bar. in. l.
cum filio. in
fi. post glo.
z qd̄ ibi dixi
de lega. j. z
text. nota. z
qd̄ ibi bar. i
l. heres me
s. vxori. de
le. iii. z uide
no. s. z uide
de hoc adie
ctiuo posito
p̄ duo sub
stantiua. bar.
i. l. extat. qd̄
me. cau.
d. Quādaꝝ
subtilitatem
z ideo dicit̄
doc. ibi. z
maxie imol.
q̄ a contra
rio illius. c.
si uiciuz nō
esset manife
stum. sed du
bitabile tūc
siet it̄pre
tatio pro re
scripto ca. i.
ter dilectos
de fi. instru.
adde quod
dixit bar. in
l. ambitiosa
in vi. col. j.
de d̄cre. ab
ordi. faci.

Sed di
co ad bar
to. in. l. qui
dam. de vi.
s. oleo lega.

Quero
testator. Tri
de bar. in. l.
s. tyran
ne forori. d̄
fun. instruc.
z bal. i. l. le.
C. de leg. z
i rub. d̄ ver
signi. z in. l.
si plures. in
ii. col. de cō
dit. infer.

C Suum ADDE qd testator legasse videatur cu vxori legat arcediuz sub. bal. p filio. clxxx. qutaro lib.

b q Tri vro ri. non pnt. fa cit qd nota. bar. i. l. si sic de leg. i. i. si prin. z vide oino bar. in l. luti. s. qf. qd. de lega. ij. z no. bal. in. l. rones. C. de pbat. z bal. i. l. cu. qd. s. codi. cillis. de le. ij. vide. l. si donatio. C. d. dona. z li. mita. p. l. cu. qdaz vxori. de leg. iij.

C Dale ab latis. Mo. qd si relinqueretur p. male ablatiis qd de tali legato detrahif falcidia nisi costet d. male ablatiis. paulus d. ca. stro. i. l. si qd. test. s. i. de leg. i. refert qd federi. de senio. in co. filio. cexlij. consuluit qd tale relictuz an oia alia d. bet deduci tãqz es alie nu ppter pi culuz aie. si eut dicim. i legat. ad pi as causas iu pta not. per bart. in. l. ex. affe. j. ad. l. falc. do. pa ulus dicit qd opi. bar. z se deri. pnt co cordari: qa de tali lega to detrahif falcidia. vt de quolibet alio simplici legato. z ita pcedit opi. bar. sed qua doqz dedu. cef ante om nia relictuz tale legatuz si hereditas no fit soluē. da. z sic fiet talis vedu. ctio isolidu in preiudici um aliorum legatorum. z ita proce.

dari ista sba q ci ca parata sunt: quia non hēt usū insolidū. cū tamē cū aliis habeat nec p pte quia diuisione non recipit. Vel dic q illa qualitas suus sua suū recipit quotitatez rei seu dñi. hic vero secus. nā nō pōt dici q dimidia uel ter tia sit parata causa vnius alia causa alterius. sed tota causa vtriusqz. s; si hoc dici possit puta ha bebat lanā cui dimidiā parauerat causa vxoris dimidiā causa sui. certe illud dimidiū cedit in le gato: ut. s. d. le. iij. l. cū querif. s. lana. z hoc plus placet. C. Itē hoc op. quia iura libertoruz nō sunt diuidua: ut. l. quedam. s. fa. hercis. z. l. car melia. j. de iurepatro. z tñ si legat libertos suos intelligif etiā de oib: ut. s. ti. i. l. alimenta. s. fi. Sol. licet iuspatronat. nō sit diuiduus. tñ quo ad pstationē alimentorū ē diuiduū: ut. s. ti. i. l. iij. z ideo illo respectu legatū alimentorū factuz libertis cōprehendit oēs libertos. sed si legarez oēs res meas nō veniunt iura libertorū: vt. l. ga proinde. j. ad treb. cū eo qd ibi no. Sed contra hanc. l. uidef id qd habetis de le. iij. l. seruus. s. i. vbi si alicui legat serui verne: z alicui textores si aliqui sunt verne z textores veniunt. Sol. ista accidentia de qua loquitur hec lex respicit diuer sitatē psonaz. S; sec. si ē cōis qritatis vel artifi cioz q nō respicit diuersitatē psonaz. d. ista dices. j. e. l. pedicul. s. argēto. C. Bicif hic qd aut ponitur p: z contra imo debet stat proprie qñ cadit inter personas: ut. l. cū quidā. de uerbo. signi. z l. si is qui ducenta. s. vtrū. j. de re. du. So. quan do disuncta cadit inter genus z spēm resoluif i cōiuncta: ut hic. z. l. sepe. j. de uerbo. signi. dum dicit dari seu donari. Vel aliter ut dicam in. d. s. vtrū. in glo. ibi in. s. sed z si quis. z ibi. l. legatuz. Sol. ibi dubitatur d. qualitate legati. hic de sub stantia. ideo dic ut. d. l. i. s. i.

quis ita. Relatiuū quis vel qui restringit antecedēs ad quod refert. h. d. Vide glo. que incipit illud ibi. l. nam qd: dic ut ibi: et s. ti. i. l. a filio. s. fi. z quod dixi. s. e. l. plautius.

Xori. Causa intelligitur de pro xima z imediata: z etiā de remota z mediata. h. d. Ego intelligo istō verū de cā mediata non multū. sed si effz cā multū remota: tūc legato nō cederet: ut. l. z si nō sint. s. si cui argentū. j. e. causa eni multū remota est magis occasio q causa: ut probat tex. in. l. cū delanionis. s. asina: ibi pxi. z. s. d. sūdo istru.

statuam. Additum for me prime lega tum non minuit. hoc dicit.

Species auri. Qui le gat rē videtur legare pprietatez: z adiectio: vt habeat vsufructū non facit illum legatum vide ri. h. d. quod no. de hoc habuistis in. l. iij. s. ti. i. facit ista. l. ad. q. qd si maritus relinquit vxorez suam dominam z usufructuariam: z per hoc qd dicit usufructuariam non impediatur dominū habere. de quo dic ut dixi in. l. titia. s. fi. s. de le. ii. z ibi Dy. tangit quod nota.

liam. A patre potest legari si lio si legatum in temp. existentie sui iuris confertur. hoc dicit.

C Op. insti. de le. s. ex cōtrario. So. a patre nō potest relinqui filio pure. sed si conferatur in tē pus existentie sui iuris potest relinqui: z q cōfe ratur in tempus existentie sui iuris debet colligi ex aliquibus uerbis testatoris: vt hic: z. l. vbi pu re. j. ad trebel. z. l. si deicomis. s. si filio. s. de leg.

.iij. dic vt. l. cū filio. s. de le. i. z ibi dixi. C. Mo. s. qd s; b; referuētur iportat si deicomissuz: ut hic.

Gemma. Quero qua liter fiet ista se paratio. Dicit glo. p actionem ad exhibendum: vt. l. gemma. s. ad exhiben. C. Sed s; hoc op. de. l. cetera. s. de le. i. fo. illud quod hic d; fallit i rigno iūcto: ut. d. l. cetera. z. d. l. gēma Ex. l. sequenti.

C Si testator reliquit vxori dotes: z postea isti tuit heredem z rogatus eam de restituendo. he redes vxoris non possunt detrahere dotes: nisi probent per instrumētum illam datam. idem si testator legat alicui debitum z iminet falcidia il la deducet: nisi probet debitū aliter.

Vuxori. Si alicui legatur vt ppriū si ppuz si ē quo ad omnia iure legati capif: z ex si deicomisso uniuersali restituitur. h. d. C. Mo. istā. l. nā sepe uenit qd testator reliquit vxori do tes suas z postea facit eā heredē z rogat eā alii restituere. mō heredes vxoris volūt ante dedu cere dotē certe nō possunt. nisi pbent dotē da tam esse per instrū. tex. ē hic. C. Itē pone testa tor reliquit alicui tanqz debitū z iminet falcidia certe bene deducetur de illo legatum nisi pro betur debitum per testes uel per instrumēta: ut hic. z idem dicerem qd fieret diminutio per fal cidiam de relictis pro usuris z male ablatiis: ni si probentur debita: ut hic. z in hoc ista. l. est mi rabilis: quia hoc uidetur contra uoluntatez de functi qd reliquit tanqz debitum. ideo not. Sed contra hoc facit tex. in. l. eum qui tacituz. s. pro parte. j. de his qui. ut indi. dic ut ibi dicas.

Mulier. Quero que est ratio huius. s. q non ueniunt in legato nisi reperiantur. Respondeo quia uidef legare cer tum corpus quod non est in rerum natura: ut l. si seruus. s. qui quinqz. s. de le. i. debet tamen cauere de dando si reperiantur. ut glo. dicit. Ex. l. sequenti.

C Auri appellatione an contineatur anulus. z an legato ois argenti ueniat pecunia signata. et emens caldenam araminis si habet manicā fe ream potest illā facere eleuare.

Um aurum. Auri ap pellatio fa ctum continet z infectū qzuis signataz pecuniā non cōprehendat nec deaurata tñ uel suppellex argenti pondus qritatē continet nō speciem nisi argenti facti mentio habita fuerit i legando. z si pondus auri legatur plumbea ma teria separatur. z ornamentum sequitur rem or natā. h. d. Primo loquitur qñ legatur aurū uel argentū simpliciter nō expressa quātitate pōde ris uel materia. Secōdo expressa quātitate ponde ris non materia. Tertio qñ utrūqz exprimitur. Quarto qualiter ponderari debz. Quinto cui ce dunt res auro z argento legato annexe. scōda ibi proinde si certum. cōiuncto. s. idē celsus. j. l. p xi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri zē. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb: ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic qd auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

dit opi. fede sm cum. sed hoc vltimū dictum scū est cōtra ex presse no. p doc. i. l. si p missionem. j. ad. l. falc. vbi per illū tex. dicit qd etiā legata ad pias cau sas debēt re duct ad vi ref patrimo nij cuz alijs licet quo ad falcidiam d. trabātur vt es alienum. z istud vide tur verius q ad Bar. hic adde cum i repe. l. i. d. fa crosi. eccle. in. j. q. prin. per Bal. in aut. similit. in prin. ad. l. falc.

argento. infecto. pxi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri zē. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb: ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic qd auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

lapidem signatorium nō cedit legato auri s; le-
gato gemme tanq̄ accessorius: ut. l. z si nō sint
§. fi. r. l. seq. j. eo. aut est anulus non signatori.
z tunc continetur appellatione ornamentī z le-
gato auri non cedit. ut. l. argumēto. §. ornamē-
ta. j. eo. Sol. si intelligis hoc i anulo signatorio
dico q̄ ibi non erat gēma: sed signa erāt impres-
sa in auro. Si uero non erat anulus signatori i
telligo q̄ non erat paratus causa vsus mulieris
sed ipsius patrifra. z erat magis gēma causa au-
ri q̄ auruz causa gēme. **Quero** quid si legat
oē aurū uel oē argentū suū. an veniat pecunia si-
gnata. Rñ. nō ut. l. quint. §. i. j. eo. z sic indefi-
nita z vniuersalis hic equiparantur: quia est ea-
dem ratio omnium sub indefinita comprehen-
sorum. **Quero** in ver. proinde: de qua liga i,
telligatur. Respondeo s̄m consuetudinē ciuita-
tis vnde defunctus est ortus. ut. l. nūmis. §. d. le-
ga. iii. facit. l. imperatores. §. de contrabē. emp.
Dicitur in ver. sed si argēti: q̄ fuit legata optio.
z sic non potest optare. contra de optiōe lega-
l. i. z. ij. z per totum. So. gl. q̄ hic optio nil ope-
ratur: quod intelligo etiā si vasa erant eiusdem
lige z sic optio nihil operabatur. sed si essent di-
uerse lige tūc posset optare z operaretur optio.
Venio ad ver. idem celsus. facit q̄ si aliquis
emit caldariam de rame z ibi est manica de fer-
ro debet in ponderatione manica elenari: quia
non est tāti valoris libra ferri quāti libra ramis.

Ex. §. sequenti.

Si testator legat vxori vestes non potest he-
res eleuare maspillos.

Plane. Vides hic q̄ appellatione argē-
ti legati ad pondus nō venit au-
ratura. z hoc quando pondus argenti legatur
simpliciter. secus si legatur pondus argenti in-
aurati. **Item** vides in fi. l. q̄ clauī. vestis non
confuti veniunt. Contra de. l. argumēto. §. i. j.
eo. So. intelligo de clauis paratis causa orna-
menti vestis principaliter. secus si essent parati
gratia mulieris principaliter: ut. d. l. argumēto.
Hic glo. que incipit facit ibi duz dicit in. l. qui
fundum. §. i. dicit q̄ ibi in acquisitione que fit ex
emptione. hic in ea que fit per specificationem
z idem erit dominus vtriusq; tex. in fi. facit q̄ si
testator legat vxori vestimenta q̄ heres non po-
test separare maspillos auri z ornamenta ibi po-
sita. z hoc facit. l. z si non sit. §. perueniamus. j.
eo. sed in contrarium facit. l. q̄uis. j. eo. So. ga
ibi loquitur i maspillis separatis a vestibus. hic
non. quod nota.

Argento. Argentum factum omnem
speciem comprehendit. licz
non que suppellectilis loco sint. z vasorum ap-
pellatio generalis est. hoc dicit cum. §. seq.

Infecti. Infecti appellatio rudem ma-
teriam comprehendit ceptam
non fieri paratam. h. d. **Op.** dicitur hic q̄ ar-
gentum ceptum fabricari continetur appellati-
one argenti facti. contra illud dicitur argentuz
factum quo possumus uti: ut. j. eo. l. quintus. §.
cui legatum. ideo Ro. dicit q̄ hic iuriconsultus
nimis large locutus est. vnde corrigitur p. text.
sequentem. Sed ad contraria dic: ut in ea glo.
que incipit magis facti. certe glo. non respōdet
ad. l. contrariam: quia argentuz factū sit id quo
vri possumus tantum. z hoc erat in casu s̄m de-
stinationem testatoris: ut. j. eo. l. vestimentum.
sed si erat ceptum fabricari z dimissum: quia te-
stator vltra nolebat procedere: non contineret
appellatione argenti facti: quia non possum uti

nec s̄m veritatem nec s̄m destinationem. **Itē**
op. q̄ destinatio testatoris nil operetur: ut. l. ce-
tera. §. fi. §. de le. i. **Dic** q̄ hic loquitur quando
vniuersaliter legatum est factuz. z dubitatur an
propter destinationem aliqua res illo legato cō-
tineatur uel non. quod dic: ut ibi dixi.

Ex. l. sequenti.

Gemma an cedat auro.

Perueniamus. Cum quid ē p-
pter aliud con-
sideratur id propter quod est. h. d. **Dicitur** hic
q̄ gemma cedit auro. contra. j. de usuca. l. rerū
mixture. vbi gemma non cedit auro nec aurum
gemme. Respondeo hic loquitur quando auz
est appositum causa gemme uel gēma causa au-
ri. sed ibi loquitur in anulo qui fit causa ornādi
mulierem: ut. j. eo. l. argumēto. §. ornamenta
z sic non ponitur unū causa alterius. sed si esset
anulus signatorius: tunc argentum poneretur
causa gēme. **Item** dicitur hic q̄ non inspicitur
preciositas. contra de. l. quicquid ifecto. j. d. ac-
qui. re. do. So. hic loquitur quando est certum
utrum unum ponatur causa alterius. ibi quan-
do est dubium.

b **Perue**
niamus. qd
gemma. vi-
de bar. in. l.
cum propo-
nas de dolo

Argento. Appellatiōe
paratorum continetur. h. d.

Unguentis. Unguenti appellatio
continet necessariā un-
ctionem. h. d.

Ex. §. sequenti.

Accessorium sequitur genus non speciem.

Sed de. Nota q̄ accessorium sequitur
genus z non speciem. probō
isto modo. nam scitis q̄ appellatione esce conti-
nentur omnia. appellatione potoriū continetur
solum potorius. certe istud quod hic legatur ce-
dit legato esce quod est generale z tenementi.
nam hic intelligitur de vase aquinario quod da-
tur ad abluendum manus z ad aquam recollig-
endam. sed si esset vas quo aqua retinetur ad
potandum tunc cederet legato vasis potoriū.

Ex. l. sequenti.

Legatum factum vxori de pannis lini z lane
quid comprehendat.

Estimētū. Intellige istam
l. de panno qui
fit causa faciendi uestē. sed si fieret cau-
sa uendendi non ad ipsum usum tunc appella-
tione uestimentorum non continetur: ut. l. sigs
seruos. §. de le. iii. **Facit** q̄ si testator legat vxo-
ri pānos lini z lane q̄ veniunt panni lini z lane
contexti z incepti ad hoc: ut inde fiant uestimē-
ta continentur.

Argumento. Cōtra hāc
l. uidef ca-
sus. §. eo. l. cum aurum. in fi. **Dicit** gl.
hic sūt parata ista talia magis causa ornādi per-
sonam q̄ uestem.

Si quis addiderit. **Op.**
po. qd
trapeta sunt in suppellectili: ut. §. de supel. le. l.
de trapetis. z non continetur appellatiōe uestis
ut. §. de supel. le. l. i. z. l. labeo. Respōdeo q̄ ista
sunt de quibus potest dubitari an appellatione
uestis suppellectilis contineatur: ut dicitur in. d.
l. labeo. iō dic q̄ ibi testator appellabat appella-
tione uestis. in dubio s̄m consuetudinem appel-
latione suppellectilis continetur: ut. l. iii. §. de su-
pelle. le.

Ex. l. sequenti.

c **Esti-**
mentum.
lini z lane.
De isto le-
gato panno
ruz lini z la-
ne. vid bar.
latius in. l.
diu. de bo.
dā. z seqtur
bal. in. l. i. le-
gatis. C. de
legat. z vid
bar. in. l. ce-
tera. §. fi. de
lega. i.

c **Uim**
c aurū
§. pla-
ne maspillor
auri. Si vir
legauit ve-
stimēta vxo-
ri an veniat
maspilli ibi
commixti: z
mobilia ar-
genti z auri
cōmixti. vi-
de baldum i
l. cum te. C.
de dona. an
te nupt. faci-
unt not. per
Bal. in. l. i. i.
pū. e. not.
bald. in. l. in
legatis. C. d.
legat. z imo
la. in. l. iij. §.
leg. i.

a Tran
q uis .
si ce.
deret. Con-
trariū t3 bal
in. l. cum te.
C. d. dōa. afi
nupt. r i ru-
bri. C. d. cō-
di. ob. turpē
cau.
b C Repro-
bati. vestes
phibite por-
tari ex for-
ma statuti si
cedat lega-
to vestis. r
qd hic d est
matioe bar.
nō decidit.
dic q deci-
di pōt p ea
q nota. in. l.
multū. d. v.
obli. r p euz
i. l. apd iul. i
fi. d. le. i. bal.
i rub. de cō-
di. ob. turpē
cau. dicit de
beri estatio
nē p. l. fidei-
cōmissa. §. si
su. d. le. iij.
r ad bart. h
vid bar. i. l. i
C. nul. lice.
in fre. eq. li.
ri. r bar. i. l.
i. C. d. vesti.
olo. eodē. li.
Quid aut d
plis fictio.
vid bar. i. l. i
§. hoc inter-
duz cisterna
d sōte. et ex
qd h t3 bar.
i fi. bal. i ru-
bri. C. d. cō-
diti. ob. tur-
cau. r3 p riu.
Et vide ple-
ne bald. i. l.
cū te. i. vlt.
col. C. d. vo-
na. an nupt.
r no. p bar.
i. l. cū aurū.
§. i. §. eo. r i
l. fi. i pri. §. i
j. eo. r meli-
us bar. in. l.
librorū. §. i.
de le. iij. r h
adde bal. in
l. in legatis.
C. de le. ii. r
ro. in. l. mul-
tū. i fi. de v.
bo. obliga.
Tim.
c q tus .
§. ar-
gēto. Intel-
lige §. l. pe-
diculū. §. i.
cū querere-
tur. j. eo. §. i.
cundū bar.
d C Quero
obligo. An
i legato om-
niam bono-
rū veniat iu-
ra r actioes
istud pbat-
ter. bal. r an-
ge. r imola.

**Legato uestimētorū an cedat uestes phibi-
te portari r an debeat extimatio.**

q **Vamuis** Illud debet at-
tendi ad quod
res pncipaliter paratur. non ad quod
secundario. h. d. C. Op. r uidetur q ista orna-
menta non possunt haberi i uestibus. ut. C. ne-
mini licere in frenis r sellis equestribus. l. i. li. xi.
So. intellige istā. l. in uestibus mulierū quibus
licet apponere talia ornamenta. sed in uestibus
uirilibus puto q non cedat: quia non potest eē
accessio eius qd lex non permittit. sicut quando
natura non permittit: ut. s. e. l. ii. r hoc de iure.
tū usus illā consuetudinē nō admittit: ut est gl.
in. c. i. r. ij. extra de treu. r pace. uerumtū bodie
cum per statuta ciuitatum mulieribus sint inter-
dicta ornamenta non cedent legato lege ue-
tate. C. Itē uidetur q aliquas uestes quas mu-
lieres habēt nō possunt habere: ut scarlata r pur-
puree: ut. l. i. C. que res uē. non pos. r. C. de ue-
stibus oloberis r auratis per totū li. xi. Respō-
deo de iure cōi ille uestes nō continētur appel-
lacione uestis: quia sunt reprobate. sicut pecunia
reprobata non continetur appellatōe pecunie:
ut. l. elegāter. §. qui reprobos. s. de pigno. acti.
idē ergo erit in uestibus reprobatis. Sed con-
suetudo aliud seruat: quia bene possunt porta-
ri tales uestes. ideo puto q si per statutū prohi-
bentur portari aliq̄ uestes q ille uestes nō ce-
derent legato uestimētorū. Sed an debeat
estimatio cogita.

Ex. l. sequenti.

Legato argenti qm cedat pecunia signata.

q **Antus. An cui ar-
gētū.** Illi cui debet oē argētū non de-
bet pecunia signata. h. d. C. Quero de rōe hu-
ius. §. r. l. cū aurū. in prin. §. eo. Juriscōsult^o di-
cit hic: quia nō facile rē. Sed dic q rō pōt esse
ista: quia pecunia signata semp habet: ut expē-
datur: ut. l. i. §. de sben. empt. ideo quia habet
tanq̄ uenalis id qd est uenale legato etiā uniuersali
nō cedit: ut. l. pediculū. §. item cū q̄reret. j.
eo. Ex hoc seq̄ q si aliquis h3 monetā antiquā
que hodie nō est in cursu q tūc ueniret in lega-
to argenti: quia cessat ratio supradicta cuz non
habeat: ut uenalis: ut. l. si chorus. §. i. §. de leg.
iii. Ex hoc etiā sequit q si lego alicui oē argen-
tū meū r nō hēo aliud argētū: nisi pecuniam si-
gnatā q tūc uideor de pecunia sērire. p quo fa-
cit idē. §. itē cū quereret. r hoc uult tex. hic ibi:
nisi contrarium sensisset rē. nā presumitur sēsis
se cōtrariū ex eo q aliud argentū nō habebat.

Ex. §. sequenti.

**An obligas oia bona sua uideat obligat no-
mina d̄bitorū: ibi. Quero Et an cū aliquis dōat
oēs res suas uideat donare noia debitorū: ibi.
Quero aliquis.**

Argento. Illud dicit suū esse qd pōt
uendicari. h. d. C. No. text.
ibi: quia uideat sise. j. e. l. qntus. C. Op. extra gl.
de. l. seruos. §. de leg. iii. vbi serui bona fide pos-
sessi ueniūt in legato isto. So. pcedo istud: quia
qd dicit q requiritur q possit uēdicari intelligo
rei uēdi. uel per publicianā: quia cū titulo r bo-
na fide possidet. Quero obligo nbi oia bōa
mea. vtz in ista obligatiōe ueniat iura r actōes.
Glo. in. l. heredē. C. de here. actio. sm quosdaz
dicit q nō. Idē in Spe. in ti. d. fruc. r interesse.
§. i. h. scōo quero. Cōtrariū est ueritas: quia cū
dico oia bona mea. intelligit etiā de actionib^o:

vt. l. nā qd. §. si. cū. l. se. j. ad trebel. r. l. si legat^o.
§. i. eo. ti. r. l. meoz. j. d. sbo. signi. r hoc firmat
gl. in. d. l. heredē. Nō ob. ista lex que dicit ex eo
q dico meū debeaz habere ius uendicadi: ut. j.
dicam. Quero aliqs donauit oēs res suas. an
uideat donare noia debitorū. Bp. in. l. nois r rei
de sbo. signi. uideat dicere q nō: qa dīcēdo res
suas intelligit de reb^o quas possit uēdicare: ut
hic. r. l. qnt^o. j. eo. Idē tenet. Cui. de cu. in. l. i.
s. de sta. bo. per illā. l. r per istam mihi uideat q
Bp. r Cui. dicit cōtra casū. l. nā qd. §. si. cuz. l.
se. j. ad trebel. Nō obstat ista. l. Quare p hui^o
claratione aduertat q illud qd dico de dīctiōe
suū: idē dico de dīctiōe tuū r meū: ut. l. si lega-
tus. §. i. j. ad trebel. r. l. meoz. j. de sbo. signi.
Nōc pmissio dico sic. qnqz illa pnomina posses-
sua ponunt neutraliter sine aliquo substātiu:
vt cōcedo tibi oia mea r non dicit bona tua uel
sua. r tunc comprehendit iura r actiones: ut. l.
si legatus. r. l. nā quod. §. si. r. l. se. j. ad trebel. r
l. meoz. j. de uerbo. signi. cum glo. sua. Quan-
doqz ista pnomina habent substātiuū generis
generalissimi: ut omnia bona sua uel omnes res
suas. scitis enim q appellatio rei generalis ē: ut
l. rei. j. de sbo. signi. r. l. i. i. fi. cer. peta. C. Itē
appellatio bonoz generalis est: ut. l. bonoz. r.
l. princeps bona. j. de sbo. signi. r tunc contiet
iura r actiones sicut substātiuuz ad quod refer-
tur: ut. d. l. nā quod. §. si. r. d. l. si legat^o. §. i. qn-
qz habet substātiuū alterius generis subalter-
ni: ut argentum meum: uel res meas r similia. r
tunc regula est q ista pronomia possessiua signi-
ficāt dominium uel quasi: ut hac. l. r. l. quintus.
j. eo. l. seruos. §. de leg. iii. Fallit primo ex natu-
ra eius cum quo quis loquitur: ut si dico lego s
uo omnem pecuniā suā: quia intelligitur tunc d
vero dominio. sed improprie: ut habere potest:
vt. l. iiii. in prin. j. de manumif. Idem in mona-
cho r similibus. Item fallit rōne persone loquē-
tis: ut puta colonus dicit meum cāpum. uel re-
gatus dicit equum meum. nā intelligit q̄tū ad
curā r sollicitudinem: ut no. in. l. ii. in prin. de
ori. iu. fa. l. si pupilli. §. item queritur. §. de neg.
ge. Tertio fallit rōne rei de qua quis loquitur:
vt si legat aliquis omnib^o famulis suis certe nō
intelligit q eos habeat in dominio: ut. l. r si nō
exhibuissent. §. i. j. de publica. Quādoqz ista p
nomina possessiua habent substātiuū speciale
r particulare: ut lego talem meum libru. r tūc
si adiicitur uerbo presentis tēporis facit demō-
strationem. Si uero uerbo futuri tēporis facit
conditionem: ut. l. stichum qui meus erit. §. de
leg. i. r. l. nuper. §. de lega. iii. Esset querendum
quid de genitiuo: ut si dico lego rem illius utp
intelligatur q sit illius quo ad dominium. Di-
xi. j. de oper. no. nun. super rubrica.

Lum aurum No. text. ibi seruus
rē. tene menti: quia
dat regulam. C. Oppo. §. eo. l. r si non sint. §.
infecti: ubi argentum inceptum fieri habetur p
facto. So. ut ibi dixi: quia licet non esset perfe-
ctum ad aliquem usum. tamen testator destina-
uerat perficere. C. Item dicit tex. i uer. cui lega-
tum: ibi. sed si qua distributio. quero qualiter in-
telligatur. dicit gl. duobus modis. tene ultimā.
C. Dicitur in. §. si factum: q aurū muliebri ce-
dit legato auri facti. Contra. C. eo. l. i. §. si. So.
intelligimus de auro muliebri quod non est cā
ornamenti mulieris uel non continetur in mun-
do muliebri. alias contra. j. ea. l. §. fi.

ibi in. l. si cō-
stante. §. si.
fo. ma. r ad-
de ange. r
imol. in. l. si
legatus. §. i.
j. ad trebel.
glo. r bal. in
l. vxori. l. ul-
tio. de vfu.
fru. lega.
C. Possit
uendicare.
ADDE
bart. in. d. l.
i. de sta. bo.
mi.
C. Tuum r
meū. Et de
istis pnomi-
nib^o meū tu-
um r suum
no. p bal. in
rub. C. de v
bo. sig. vbi
oīno uide. r
etiā in. l. i. e-
ri. p sede. in
cōsi. c. lxxij.
r uide tex. i
l. in. r in le.
ctu. bar. in. l.
ij. j. d. māu.

C. Colon^o
dicit. Ista v
ba equus re-
gacij r fun-
dus coloni
non impor-
tant domi-
nium. adde
q no. Bar.
in rubri. de
ope. no. nu.
aliquid tasi
cōtra: vt no-
tat. Bar. in
l. cū antiqui-
tas poss. gl.
C. de vfu. r.

Si aurum. Not. text. in fi. huius. §. 7 tene menti.

Ex. l. sequenti.

CSi doctor legat omnes suos libros in legato non ueniunt libri quos ca comodadi habebat si alios habebat pro usu suo. 7 si doctor instituit doctorem 7 roget d restituendo suos libros intelligitur de libris testatoris non heredis.

Am in testamento.

Non uidetur alicuius causa paratum quod causa comodadi habet. h. d. C. Not. ar. ad. q. Aliquis doctor habebat libros suos ad usum suu: 7 aliquos causa comodadi scholaribus qd si legat libros ad usum suu paratos. no ueniunt libri parati ca comodadi scholaribus: ut hic. Item est argumentum ad. q. scatis q testamenta comuniter scribuntur in tertia persona. quero ergo quid aduocatus instituit quemda aduocatu heredem 7 rogauit eum: ut daret titio suos libros: utru intelligatur de libris heredis uel testatoris: certe intelligit de libris testatoris ut hic. Item si testator dixit si heres suus defecerit sine liberis q bona sua deueniat ad talem. q intelligitur de bonis testatoris. pro quo glo. in. l. ex facto. in prin. j. ad trebel. super uerbo suum. sed si notarius scripsisset testamentum per uerba prime persone dicendo. Ego talis testator relinquo 7c. deinde dicit bona sua non potest tunc referri ad testatorem: quia repugnaret significatio recti sermonis: ut. l. plautius. in fi. s. eo.

Quando. Accessorius ce dit principali.

hoc dicit. Not. tex. ibi iura autem 7c. i eo q dicit uisu q sufficiens testimoniu est. uidi illud argetur puru. Idem si dico librum corruptum: quia uidi probatur in. l. pediculis. §. neratius. j. eo. 7 in. l. i. c. de can. fru. ur. rome. li. xi. quod no. ubi text. pbat de negatiua: ut si dicit talis res non habet uitium: quia uidi 7c.

Ex. l. sequenti.

De dictionibus seu uel siue.

Quis ita. Dicitio seu est ampliatiua. h. d. No. tex. ibi: hoc enim uerbu seu 7c.

COpp. dicit hic q dicitio seu ponitur ampliatiue. Contra imo unu tm debetur no utrunq: ut. l. pleriqz. in fi. s. de iure do. 7. C. de uerbo signi. l. cu quida. 7. l. fi. in. c. in alternatiuis. d. re. iur. li. vi. sed ista ratio est alternatiua. ergo 7c. Huius timore gl. soluit duobus modis primo q hic in dictione seu. ibi in aliis dictionib' distiunctiuis. Ro. dicit q hic alternatiua cadit iter genus 7 speciem. ideo resoluitur in coiuncta. ista uerba no congruunt huic. l. quia urbs 7 portus si differunt sic gen' 7 spes s' sunt sepate. Ly. dicit q dicitio seu: ul' dicitio ul' n' e' distiunctiua simplr ideo requiritur utruqz. contraria loquuntur i distiunctiuis simplicibus. hoc ipse ponit in. l. cum quida. C. de uer. sig. illud qd ipse dicit q ideo e' in dictione seu: quod est in dictione uel est contra casu. l. plane. §. fi. s. de leg. i. 7. l. pediculis §. argento. j. eo. 7. l. cu quida. in prin. C. de uer. signi. Ad id qd dicit de dictione seu. q non est distiunctiua simpliciter pot bene dicere. **C**Ad cuius declaratoez op. q dicitio seu sit eti' alter natiua sicut dicitio aut: ut. l. i. §. sublati. j. ad trebel. 7. l. generali. C. de sacrosan. ecc. 7. l. cuz quida. circa mediu. C. de uer. signi. quare dico sic. queda est distiunctiua propria 7 simplex. i. que ta

sensum q' uerba distungit: ut dicitio aut: 7 dicitio uel. Queda est dicitio distiunctiua no simplex s' habet aliqua natura copulatiue: ut dicitio seu: 7 dicitio siue que licet distungat uerba sensum tamen coniugit: ut cu dicitur Alexander siue Paris: ut probat text. cum glo. in. l. ad protegendum C. de in litem dan. tu. 7 isto modo accipit dicitio seu. j. de mune. 7 ho. l. fi. §. sunt munera. ibi duz dicit ciuilia seu publica. ita pot intelligi. l. i. j. de bis qui. ut idi. ibi legato seu fideicommissio. qd hodie id e' ista est distiunctiua non simplex que fauore legati accipit pro p'ucta. 7 auget: ut hic 7 ita uoluit dicere hic Ly. 7 q id e' sit de dictione siue: q' tractatur de ampliando legato est casus in. l. cu quis. §. fi. s. de leg. iiii. In aliis uero distiunctiuis dicitur q dicitio siue: uel dicitio seu accipiat distiunctiue sicut dicitio aut: ut dicitis. ll. 7 probatur in dictione siue: in. l. si quis ita stipul. de uerbo. obli. de quo dicam in. l. si is qui duceta. §. vtrum. j. de re. dubi.

Uilancem. Ad inor itel ligatur media

h. d. C. Op. gl. q itelligat de minima p. l. si ita scriptu. s. de le. i. Hui' timore gl. itelligit plurib' mois. vltim' itellec' e' ver'.

Ediculis. Nota istaz legē.

Auro. In legato auri factio ueniunt gemme. 7 oia que testator auri numero habuit. hoc dicit. C. Op. 7 uidef q imo non cedat gēme auro: ut. l. reruz mixtura. j. de usuris. So. dic. q hic gēme erat causa anulorum. in du bio autem non cedunt gēme auro: ut ibi. Ex. §. sequenti.

Alternatiua q' ponit iter genus 7 specie an accipiat semp. p coiuncta. Et an si sit statutum q portans arma offendibilia puniat. si q' portat arma offendibilia 7 defendibilia debeat puniri.

Argento. C. Opp. 7 uidetur q appel latione argenti escarii conti

neatur argetur quo quis potat: ut. l. 7 si no sint §. ficui. s. eo. So. hoc ideo: quia testator uoluit potoriu habere: ut specie separata p se. Ex quo no. q illud quod dicitur quado alternatiua cadit inter genus 7 speciem accipit pro coiuncta est uerum: nisi illud genus possit assumi: ut species separata ab alia specie. Nam adoptio e' genus. 7 arrogatio est species: 7 tñ si dico adoptio uel arrogatio accipit adoptio non put est gen' sed prout est spes. **C**Item facit ista lex statutu imponit pena cuiusqz portanti arma offendibilia. mo qda portauit arma que offendibilia sunt 7 defendibilia esse possunt: ut tabularium. vtru debeat puniri. Lerte debet inspicit consuetudo ad quem usu tabularium portatur. ar. huius. §.

Quidam. Aide glo. que incipit in du bio. ar. contra. C. 7c. Solu.

patet per. l. 7 si non sint. §. ficui: quia escarium est genus comprehendens etiam potorium: ni si aliud de mente testatoris appareat: ut. s. pro xi. §.

Item cum quereretur.

CQui legat ornamenta sua no uidetur legat ea que habet causa uendendi. hoc dicit. C. Opp. q cedant legato omnia ornamenta que uendicari possunt: ut. l. quintus. §. ii. s. eode. Solu. il lam intellige secundum istam: quia est ueruz: ni si habuerit ipsuz uenale: ut hic. **C**Quero quid si nullum argentum ad usum propriuz habeat. **D**icit glo. q tunc cedit legato aliud quod ha

cu. l. si cui f ui. i. pri. d. le ga. i. p. l. or bana. la. l. §. fi. d. v. signit Ade i dicitio ne d. l. i. f. pti ci. s. d. postu. Ade i p'ucti one q. l. ca tñ d. leg. iij. Ade i copu la 7. l. si ita go. d. hedi. i fi. sec' i rela tiuo q. fi au get h' restri git. l. cu cer tum. s. d. vi. tri. 7 oleo le. Ade et uide tur i pucto hite viz co pule h' gl. i l. p'cia. ad. l. fal. 7 d. mul tis dicitioib' uis not. per bar. i. l. i. de p'cti. ide. Sz dicitio circa e' exceptiua. l. tranage. 7 ibi bal. d. tra fac. C. i. pri. p. bar. i. l. cel sus. d. vsuca. dicitio p'cti. e' dicitio p'ci. fa. l. fi. C. de dona. 7 no. imol. i. l. pe. j. d. pto. At pu. d. dicitio e' p uis bal. in rub. C. d. ex ercito. in. l. col. 7. l. ex arrali. C. de ac. ep. 7 ibi et d dicitioe. a. ad. p. pp. 7 singulis. 7 d dicitioe seu bal. i. l. cu q da. h. allega. s. gl. i. c. iij. ad fi. de po. stu. plat. de dicitioe siue. uis p. bart. i l. i. i. vi. q. de p'cti. 7 d. 7 u de i dicitioa rio i d. siue. vbi et hetur qnqz stat ge neralit. ca. i. 7 ibi archi. d. elec. i. vi. qnqz delara tiue. c. i. fi. de cogna. spir. 7 ibi do cto. Et d di ctioe siue. vi de tex. quez ibi no. bar. i l. cu qz dce. des. §. fi. de le. iij. vbi d' ct bart. se fi allegasse illu tex. hic. d. Cri la q cem. Trib. p istuz text. bal. i. l. i. §. sed pone de

Uz i e testō. sed si notari vide bal. i. c. i. de no. for. fide li. 7. i. c. l. in fi. q seu. va. pos. 7. l. i. ipe rator. in vl. col. de sta. homi. 7 vid bal. i. l. ville. §. i. s. d. fu. l. fru. 7 ista fa ciunt ad. q. r' det. de pe ru. l. i. pe. §. i. solu. mat. marit' dixit lego vxori mee arredū suuz. an tale legatū itelli gat de arre. dis q porta ut vxor in domū mari ti. an vo de ornamentis q vir dedit vxori qñ ea uixit. 7 uidef q itelli gat de arre dio vxoris: q: illud d' b' u suū iporat d' h' u. l. quin t'. §. argēto s. e. In tri um qd itelli gat d' orna mēto q ma rit' tradidit vxori. q illd d' b' u suū vi. de f. referri ad dñuz q b' uat marit' in argento. C. Itē d' be m' iterptari legatum: ut ualeat. ut. l. si qñ. d. le. i. ergo itelligi tur de arre dia mariti: q: ref vxoris sibi legari si possit: 7 hoc uer' h' Dr. 7. p. e. ADDE qd i terminis cō sultit bald. philo. c. xv. iij. quarto li. de eo. q le gant vxori arreduz suū. Iqs s ita. e' alter natiua. U. de Bar. i. l. cu qz dece. des. §. fi. de leg. iij. **C**Declara tiouez. Ad. de etiā do. An. i. c. iter ceteroz d' re scrip. 7 no. h' q hec dic tio seu. e' au gmetatiua. idē i dicitioe

verborum signi.

a Ediculis. §. item cum quereretur. vide glo. Adde bartho. qui allegat istum tex. in l. diu. de bo. dam.

b Labeo. hic habes quid venit in legato pannorum lini et lane. et vide quod per istam glo. dixi in l. cum tal. et nam. in princi. de pi.

gno. et adde quod bald. in rubri. C. de verbo. si gni. arg. l. generali. §. vxori. d. v. fra. leg. vi. dicitur vice. extra istuz. text. et vide quod dixit bartho. in l. quintus. in pin. §. eo.

c Cuius muti. In ver. pomponi. vide bald. in l. si ex falso. §. si. C. de tras. fac. et in l. ij. C. de fidei. com. liber. et in l. si. in v. col. C. de edic. diu. adri. et in rubri. de con. trouer. inue. sti. in ij. col. et in l. his. §. bis. §. si in p. te. de here. inst. et quod dixit bal. alt. as bartho. in l. i. §. si quis simpliciter. de verb. ob. liga. et spec. in ti. de in. stru. edi. §. i. instrumentu. in ver. quid si aliquis et imol. in. d. §. si quis sim. pliciter. per Old. in con. si. xxxv. qd. i. cipit ad. i. q. per Inno. i. c. cum in iu. re. de offi. d. leg. archi. x. distincti. ad. sacras. et gl. iij. qd. iij. si testes in pri. ci. et xxxij. qd. v. quid quarto. et glo. in au. d. testi. §. sibi vero.

d Item scribit non ispi. citur. Not. ad. §. si rem et ita ad hoc est sing. ca. sus hic secu. dum inol. i. d. l. Stichum

bet venale. Vide glo. que incipit nam videtur ibi. sed quid et. quam signa et tenementi: quia iste text. et glo. sunt due limitationes. §. argento. Contra hanc glo. oppo. q. non cedit legato omne aliud argentum: sed tantum quantum sufficeret ad usum eius: ut. l. cum quereretur. §. lana. §. de lega. iij. So. ibi loquitur quando eius causa parata erant. unde non dicitur nisi id quod eius causa est paratum. hic uero fuit simpliciter legatum omne argentum.

Meratius. Ex aspectu dclaturat que materia alteri non accedet et si dubium est consuetudo testatoris inspiciat. hoc dicit.

Labeo. Enumeratio specierum non restringit genus precedens. hoc dicit. C. oppo. de. l. si cui. §. de lega. iij. Solu. glo. duobus modis. Primo q. testator hoc voluit quod est diuina. Secunda so. est: quia hic propter signum uniuersale omne: quam tenet. By. extra de re. iu. lib. vi. in rubrica. et sic est hic unus de casibus in quo indefinita non equipollet uniuersali secundum ipsum. Sed certe non fuit appositum signum uniuersale in verbo lana uniuoce et omnia que sunt in uerbis testamēti referuntur ad lanam quod satis placet. Alii ut. Ro. ponunt aliam solutionem et secundum ipsam communiter allegatur. h. d.

Titia. Muliebri legato argentum balneare debetur. h. d.

Item cum. Accessorio extincto non extinguitur principale. h. d.

Alter uestem. Hec est legata ispicitur consuetudo testatoris. h. d. Ex. §. sequenti.

Can. ualeat dictum testis in parte uero et parte falso. et quid de instrumento.

Uitus mutius. Qui aurum suum intelligitur de eo quod potest uēdicari. hoc dicit. De materia huius. l. uidistis in l. quintus. §. argēto. §. eo. C. dicitur hic q. q. r. muti dicit p. pte. uerū p. pte. falsū qd. facit ad dictum testis qui pro parte dixit uerum pro parte falsum. Item facit pro instrumento quod in uno est uerum in alio falsum. de quo i. l. si ex falsis. C. de transac. et in Spe. de teste. §. i. et uide per Inno. in. c. fraternitatis. extra de here. et in c. in nostra. extra de testibus. et uide i. l. pediculis. §. si. §. eo. in glo. que incipit uidebatur in si. Glo. soluit: hic sunt uerba posita ex abundantia. ibi non.

Ex. §. sequenti. Que differentia sit an testator utatur uerbis futuri temporis i legado uel presentis temporis.

Item scribit. Legatum factum cum demonstratione presentis temporis alienatione rei non extinguitur ipso iure sed ope exceptionis si alienatio est uoluntaria. secus si necessaria. Item secus si legatum est factum cum demonstratione futuri temporis. h. d. Ad tex. ibi: diminueret. dicit q. presumitur in alienatione uoluntaria. C. Nota distinctionem huius. §. an testator utatur uerbis futuri temporis in legando: quia tunc non inspi

qui meus erit. sed quid si testator dicat uo tibi possessionem meam post mortem meam et testator alienet partem an debeatur estimatio. et uideatur q. sic. per. l. liberto. de annu. leg. quia uidetur donare inter vivos p. l. si ea. §. si. de dona. cau. mor. et de ea iudicandum est. ut de ultima uoluntate. Et si dictum non est si mea erit habeat locum. §. si rem. alias habeat locum iste

citur alienet ex necessitate uel ex uoluntate. secus si utatur uerbis presentis temporis. Et per hoc By. reprehendit glo. in l. Stichum qui meus erit. §. de leg. i. que dicit contrarium. dum allegat. l. fideicommissa. §. si rem. §. de lega. iij. contra imo uidetur ademptum ipso iure: ut. l. si ita scriptum. §. de lega. i. Sol. hic ademit expresse: ibi tacite. C. In tex. ibi quoniam articulus et. contra immo cum sit modi subiunctiuū refertur ad futurum tempus: ut. l. cum quidam. §. eo. et ibi dixi. Solu. siquidem in princi. habetis est: tunc non habetur dubium. si habetis esset: tunc dicitur quod uerbum esset et similia sunt preteriti imperfecti subiunctiuū. et ideo continet in se demonstratio nem presentis temporis et futuri. perinde ac si diceret lego quod paratum est. et erit in futuro. unde illud quod est paratum in presenti uenit iure legati. et etiam id quod in futuro. et hoc est dicere tex. quoniam articulus et.

Itie amice. Quando le gatur certum pondus auri liberatur debitor estimationem soluendo. tamen ipsum aurum est in condemnatione et obligatione. hoc dicit. C. Quo utrum post condemnationem possit solui estimatio auri. Glo. q. sic et bene. quod probatur: quia cum unum est in obligatione et aliud in facultate soluendi ex dispositione legis competit illa facultas donec quis conuenitur iudicari: ut l. item ueniunt. §. idem recte. §. de peti. here. et §. cum prediximus. et l. miles. eod. titu. patet ergo q. non est lesus: quia potest soluere estimationem.

Eie dulcissime. C. Quo de ratione dubitandi in. l. ista. Bicit glo. quia nullum poculum aureum reperitur: et tamen dictio aureum non restringit. hoc non uidetur bene dictum: quia adiectiuum habet restringere suum substantiuum: ut. l. plautius. §. eo. et l. ea tamen. §. de lega. iij. nec hic dicitur q. iste phiale et cyphi fuerunt aurei. quare dicit q. illa uasa que fuerunt reperta erant aurea Ex. l. sequenti.

Positioni iuris communis an sit respondendum. Et an positioni iuris municipalis sit respondendum. et an confessio erronea ualeat et allegatio erronea nocet parti.

Instrumentorum. Not. ex. ista. l. casum q. positioni iuris non est respondendum. et sic si fieret positio q. nullus potuit alienare non est respondendum. et si aliquis responderet aliter quam ius dicit non preiudicat sibi: ut hic. concordat. l. non fatetur j. de confes. C. oppo. glo. de. l. non fatetur. Solu. intellige q. ibi errauit in iure. secus si extra ius. Aduerte ista glo. debeo intelligere quado heres errauit in iure: tamen confessio non continet errorem iuris. sed si confessio haberet in se expressum errorem iuris non ualet. ut. l. i. C. de confes. ibi cuius et natura repugnat et. et l. confes. §. de interroga. actio. et idem putarem si aliquis in allegationibus erraret: quia error aduocati non nocet parti. C. Quo quid si fiat positio iuris municipalis alicuius ciuitatis an sit re

at locuz iste tex. et ita videtur tene. re inol. i. d. l. si certum post Dy. q. ibi format hanc. q. Itie t ami. ce. Istum text. dixit bald. esse multuz singulararem in. l. prese. C. de sent. post bartho. l. i. C. quando prouo. Rna o men. toru respondend. dum. Positiō iuris nō est respōdē. dum: nisi sit positio iuris cōsuetudina. rij uel municipalis fm bartho. in. l. ij. in si. ver. bis. de confes. et uide bar. in au. tubemus de iudi.

Sint p. babalia. Et aduertet qz non sufficit allegare co- fuerudinem sine comu- nem vsuz lo- quendi: nisi p. be: quia fut facti. ita dicit bal. in l. ij. sed qz veretur d. nra. calu. in l. vnica. C. d. cōfess. qd in positione iuris de fē- dentis ex fa- cto.

spondendum. Respondeo cum ista sint proba- bilia sūt ponibilia: ut. l. ii. §. quod obseruari. C. de iuramen. calum. Idem si fieret positio alicu- ius extrauagantis: ut. l. cuz prolatis. j. de re iu.

Tria. Quero qualiter intelli- gantur inuente. Dicit glo. duobus modis & bene. dic: ut i ca.

Sempronie. Optio legata intelli- gitur de his que sūt in hereditate si reperiuntur alias & alius que uē- duntur. h. d.

Ex. §. sequenti. Si legatus sit calix alicui ecclesie debet fieri de argento & planeta de syrico. Et si debet pin- gi figura christi cum apostolis intelligit cū. xij.

Seia. In fauorem religionis in dubio i- telligitur quod est maius. hoc dicit

Oppo. q. inspicimus quod est minus: ut. l. si ita in fi. §. de leg. i. & l. nmmis. §. de le. iii. So- glo. q. hic speciale regionis fauore. & ita comu- niter intelligitur. Ex hac. l. potest dici q. si aliq. legat calicem in ecclesia q. in dubio intelligitur de argento. Item si iubet fieri unam planetam intelligitur de syrico. Itē vidi d. facto. quidam reliquit fieri in quadā ecclesia figurā christi cuz apostolis. certe debet intelligi cum duodecim apostolis: ut hic. Vel potest aliter itelligi q. hic tex. hoc non dicat. dicit enim ex libris centum i illa & c. & sic erat taxata quantitas. vnde non est plus uel minus quod inspicatur. Et fm hoc no- ta q. in dubio debemus inspicere illud quod ē magis. & sic in dubio debemus inspicere illud quod est preciosius in qualitate q. illud quod est maius in quantitate.

Ex. l. sequenti. Si pater legat filio canoniste libros legales de quibus intelligitur.

Jurori. Fundo muliebri legato cedunt soluz ea que utendi causa vxori sunt tradita

Pone pater legauit filio suo canoniste libros legales. quero de quibus intelligitur. Respon- deo forte de libris qui sunt ad vsu eius parati per istam. l. h. d.

Ex. §. sequenti. Si tempore guerre ciuib. sint impo- siti equi. si deinde fiat preceptum q. quicūq. ha- bet equū debebat equitare: an qui non equitat quia non habet equum incidat in penam.

Lumita. Argentum quod est deposti- tum uel commodatum: ut ha- beatur de proximo in domo esse videtur. h. d.

Per istum. §. dicit Ja. de are. q. fuit determi- nata talis questio tempore guerre multis homi- nibus de ciuitate fuerunt impositi equi. deinde fuit factum preceptum q. quicūq. habet equūz debebat equitare. modo vnus non equitauit: qa non habuit equum: an incidat in penaz. Et qa fuit factum preceptum illis qui habent equum videtur q. si incidat in penā. Contrarium fuit determinatum: quia debet exponi habet. id est habere debet: ut hac. l.

Edico. Oratio indefinita re- stringitur ad presens tempus. h. d.

Ex. §. sequenti. Legato vestimentorum factio vxori veniunt vestes festiue & non festiue.

Vxori. Dicitio hoc amplius legati datio nem inducit. h. d. Per hunc. §. potest dici q. si testator legat vxori sue vestimē-

ta q. veniant festiua & non festiua: ut hic. & §. e. l. vestimenta. Item si legat vxori lectum veniat etiam lectus festiuus. pro quo. l. librorum. §. fi. §. de lega. iii.

Mulier. Legato generis non derogatur per legatum speciei inuali- dum. h. d. hic est singularis casus & menti tenē- dus. C. oppo. & videtur q. quando legatum ē inutile a primo legatario videatur ademptum & sic ei preiudicatur: ut. l. plane. in prin. §. de le. i. Solu. illud uerum quando admittitur legatur certe speciei q. speciei erat legata. hic uero adi- mit' aliqua speciei d. legato generis. & ideo cuz legatum remanet in genere illud legatum pro- non scriptum quod adēptionem cōtinebat ma- gis ad legatarium q. ad heredem reuertitur. §. in. l. contraria apud legatariū nihil remanebat. ad quod posset reuerti. hic uero remanebat le- gatū generis. ideo & c. C. oppo. extra glo. de. l. legatum. §. i. j. de adimen. lega. ubi per inutiles ademptionem speciei derogatur legato generis. So. ibi in ademptione inter viuos. hic i vltimis voluntatibus. quod nota.

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecut' tra- ctatum plurium legatorum. nunc ponit tracta- tum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Pri- mo nota q. alicui potest res sua legari quam alteri debe- bat actione personali. uel si ē alteri ob- ligata. Secundo no. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur q. iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. oppo. q. res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. oppo. q. propter obliga- tionem pignoris legatum non valeat: ut. l. me- uins. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypotecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur q. quando le- gatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iii. Sol. respondeo q. in du- bio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. & l. labeo. §. d. pac. non ob. l. iii. j. eodez. quia ibi loquitur de lega- to instrumenti. C. oppo. extra glo. de. l. si ti- bi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi lo- quitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. & ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: & tunc aut animo relinquendi libe- rationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. & tunc est casus in. l. si tibi ho- mo. §. alle.

Redem. In primis duo- bus dictis decla- ra: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in ter- tio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur libe- rationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. & sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relin- quo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secū- do damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

Deby ex pon. Idem dicit bal. in c. duduz. cl. ij. i. fi. d. elec. e. Edl. m. co. §. vxori veniat festi- ua. Si lego vxori vesti- menta veni- unt festiua. faciūt no. l. cū. §. i. §. e. qd no. bald. i. l. cuz te. l. vlt. col. C. d. donat. an nup. & ad de bart. l. d. l. librorū. §. fi. & bal. in. l. in leg. C. de lega.

Mulier. Et facit iste text. In ce rei q. portan- tur p. fune- re debeāt eē p. fratrib' se- peliētuz qd reliqt idēci sū. bal. i. l. i. §. §. 1 q. C. d. lati. liber. tol.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.